

Liekarstė

(Aple XIX-uoję omžiaus gala arba XX-uoję pradiuos jaunuomenė)

Tou sobata Jonkienė sava Duomėcė pradiejė ritintė eš luovā dā gerā neprašvėtos:

– Kelkės!.. Apsėvėlk kuokė poikesnė bliuskelė... Juk kėik če troks – būs brėkšt ėr beivažiouji i kėima. Paskiau šuokiniesi kap žiuogs po cėgarničė, nebžėnuodama, kou pėrma begruobtė... Geriau atsėkelk onkstiau – nerėks tėp struošitėis.

Bet Duomėcė tiktā kažkou soniorniejė par mėigus ėr, nosėsokosi i sėina, parpė tuoliau. Muotina ėr par pieti anā patapšnuojė, ėr par žonda... Knarkė anuos duktie, ėsėspraudusi i sėina, ka vėsa truoba bildiejė.

– No, a vel's ėr apsieda, ka nikāp prižadintė nebgal?! – jau nebėstoriejė Jonkienė. – A kelsīs to vėina karta geroujo, a ne?! Musint rėks sakītė tievou, ka pajimto ponti?! Ka gausi i skūra, vėsė nėkė ėsłakstīs.

Ėr jau bova belekonti pro duris pavadintė tievalė, katras posrītė jiedė posėnė kuošė so makalo. Bet Duomėcė šėp tėp pramerkė akis ėr kap mažėlelė stuoro balso ožbliuovė:

– Kas ĩr, ka ni sobatuos rītmeti ėlgiu pamėiguotė nelėdi?! Vėsa nedielė varė kap arkli – struošėjė šloutėis, mazguotėis... Vo dabā, regi, viel kėlavuo – žadėn tuokė onkstībė...

– Duomėcelė, vākālī, paskiau galiesi mėiguotė... – tujau pat atlīža Jonkienė ėr pagluostė bežiouvaujėntė Duomėcė galva. – Ka atlėksem tas pėršlības.

– Kuokės dā pėršlības? – kap vomboulės ėsšpruoga Duomėcės akis.

– Jug nedielės dėina pasakuojau, ka pabažnīcie sotėkau Rimkaus Ontė ės Gondlaukės. No, tou, kor jau aple pėnkiuolėka puorū ĩr sopėršės. Kuolėjuos, ėr dabā turis vėina vaiki... Ėr poiki, ėr baguota... Tėravuos, a negalieto anodo šin sobata atvažioutė ont pėršlību.

– Poiki... Dā ėr baguota! – kap kuoki sprėnžina ės luovā ėsšuoka Duomėcė. Ėr, vėsa išrauduonavusi kap rauduonāsis batvinielis, pradiejė biegiuotė ės vėinuos kerties i kėta... Ligo nebtoriedama nomanīma, kas če bededas. Vo, jeigo kou ėr notvierė – mažos rokunds – vėskas krėta ės ronku. Ta tebiplundaruojė so tās patės – jau sava barvuos nebtorėntės – marškėnės, so katrās bova mėiguojusi.

– Kuo če striūliouji po tou truoba, kap i oudėga ignībta?! – apėnt pradiejė jimtė zlastės Jonkienė. – Jug ne veselė šėndėina tebūs!.. Apsėvėlk tou poikiuojė bliuskelė, kor pu velīku aš torgou nosėpėrkau... Sosėšokouk... Ėr tam kartou deries. Svarbiausis dākts – mažā rokoukės. No, je kuo pėršlīs ar pats jaunāsis paklausto, – atsakīk. Bet daugiau ni žuodė!..

– Je, dā pamėslīs, ka aš kuoki korta a nebelė... Jeigo vėsa tou čiesa siediesio kap mėita irėjusi, – nekontėna ontlaužė ontakius ės paveiziejėma vėsā nešvaka merga.

– Nevaipīkēs kap Zabuora komele – muotina vēskou sorēktavuos! Tik patiemīk – tam vaikiou ēr seilē ēštīs, ka tavi paregies!..

– Jergau, kap būto gerā, ka aš anam patēkčiuo!.. Jeigo baguots ēr dā poikos, – mažne sotērpa kap sokros Duomécé. Ēr, kap ēš strielbas palēsta, ēšliekē pouštēis. Bet nespiejē ana duorā ni šokuoms par galva parbrauktē, ka ontramē suoduos galē jau bova gērdietē žaržuolā.

– Atvažiou!.. Mamālē, a girdi, – jau atvažiou! – ipoulusi i varanda, lēptēnā lēpa i longus Duomécé.

– Palukiek! Nešauk kap pjaunama! Kol apveiziesem vēsa gīvenēma, kol sosiesem pri stala... Praēs gera adīna. Spiesi ēr sosēšokoutē... Ēr kou kēta pasēdērbtē, – notajējē Jonkienē sava dokteri. Ēr pradiejē trauktē ēš šiepalē ožkonda – sūrē gala, lašēniū palti... Ēr bolvakasē abonguoms ožraugta alaus uzbuona ēš preminiuos inešē. Vo beīškont peilē dounā atrēiktē, kap aprēits pradiejē luotē Tapsis, tujau anam jau toravuojē ēr Muris... Vo dā po keliū mēnotu pri slēnkstē soskombiejē:

– Tegol būs pagarbints!

– Ont omžiu omžēnūju, amēn, – atsēlēipē dešēnioujē ronka i kvartūga padelkas šloustīdama Jonkienē. – Prašiom prašiom, svetelē, i vēdo. Nebūkēt panabernē – mes paprastē žmuonis: sotinkam, kap muokam – padiesem ont stala, kou torem...

Kap onkstiau ēr bova priprasta, vēso pērma zaliētninkā apveiziejē Jonkaus ūki. Soskaitliava, kēik kiauliu kūtie krioksiejē. Kēik vēštu aptvaralie katiejē. Kēik karviu netuolēi no truobuos esontiuo ganīkluo žuolē pašiuojē.

– Negalio tvertēis dīvās – vēsor tēp švarē!.. Kap pas aptiekuorio. Vo saka, apsēlēdē... Meška galva gal notrūktē... Kuo tik tēi žmuoniū lēižovē nepridērb – ēš adētas vēžēma priskalda! – apejos Jonkaus gīvenēma, pēršliou i ausi pašnēbždiejē jaunāsis.

– Palukiek – nebūk par daug mitros! Rēk dā pasēciekavītē – nuognē vēsor ēšveizietē! Juk je ne ta – būs ēr kēta! I tuoki gīvenēma, kap tava tievalē, ēs bikatra – tik pašvēlpk! – par oustus sobombiejē pēršlīs. – Patiemīkiau, kāp īr truobuo. Je kas – keporēs no gēmbiu... Ēr „so Dēivo“!

Soejos i truoba, Jonkienē nieries ēš kailē, nuoriedama svetems itēktē – okatējē jiestē, vo Jonkos – ēšlēnkstē vēina kēta skleinīčē alaus, ka kels nedolkieto. Bet zaliētninkā nestruošijuos: jaunāsis kuolējuos esos dēdlē prijiedēs nomēi, vo pēršlīs patiešējē, ka niekor neturis poltē – būs čiesa pakaštavuoatē patēikmieniū vieliau. Tik pats Jonkos nimaž neragēnuos – leida sūri gabals po gabala, lenkē alo skleinīčē po skleinīčēs... Kap i kormarasi pīlē. Ka tas uzbuons vēsai „ēšdžiūva“, Jonkienē ēšlakatava i premēnē ipēltē dā. Jonkos ēštīsēna i lauka... musint pakūrintē. Ta tou tarpo jaunāsis, prisēkēšēs pēršliou pri pat ausēis, ēr paokatējē:

– Ta rasint jau rokoukem aple kraiti... Pats, tamista, regi – ēr truobuo švarē... Ēr merga neprasta – dailiuos morzelēs...

– Rokousem, vākāli, rokousem!.. Aš tik vēina tuokē štoka ēštāisīo... Ēr galiesem pradietē ruoda, – jaunoujou apēnt ožkalbiejē donti pēršlīs ēr, kap katēns, taisīdamuos gaudītē pacokus, primerkē vēina aki. Vo paskiau pērštās pasoka vēina ousta.

– No, ēr reikiejē če dabā ožētē tuokē nečiestē?! Ka ēšvažiavuov ēš nomū, bova svēkiausis... Vo dabā, saka, tēik pjaun gruobus... Ka nebgal ni pasiedietē, – linkteriejēs galva i jaunoujē posē, dēdlē rimto ličīno pasēbiedavuojē pēršlīs, ka ēš preminiuos pariejusi Jonkienē ont stala pastatē uzbuona.

– Vajergau, mizerējē!.. Aš ēr mēslējo, diekuo ons nieka i borna nejem, – nosēgonda Jonkienē. – Vo kou dabā rēk darītē – kāp tou anuo lēga sotarmačītē?

Tou tarpo, nebsovuožuodams, kas če dedas, jaunāsis baltuoms tik diebt i pēršli... Jau bova besēžiuojis kažkou sakītē... Bet pēršlīs, doudams soprastē, ka palēktom vēsa rokunda anam, ontmīnē jaunoujou ont kuojēs... Ēr tas tēkrā abēdvēm ronkuom sosējiemē pēlva, biški sosērēitē... Ruoduos, ka ēr biški pabala. Vo pēršlīs tik liousiau atsēpūtē ēr, dā vēina karta pačēpnuojēs dešēniouji ousta, špuosiejuos tuoliau:

– Nieks kēts tuokē adīna nemačīs, kap tik dounas īmaišals. Nedaug anuo terēk – tik posē šaukšta...

– Pondēivali brongos, ka būčīuo žēnuojusi!.. Pandielie, ka kepiem douna, ni mēnkiausē kroupelē nebipasēlēkau – vēsa sodiejau, – atsēstuojē ēš ožstalēs ēr, pliesčiuodama ronkuoms i šalis, biedavuojē Jonkienē.

– Je tik tēik terēk, mon ruoduos, toriesem, – nebēštoriejusi, šokuos vēsa tou čiesa kap nebelē pri stala siediejusi Duomēcē. – A tik neožteks, kēik lēka ont mona ronkuoms?..

Lig pat alkūniu atsērāitiusi ronkuovēs, ana sokrioka:

– Doukēt kuoki šaukšta a mēntelē – tujau prigronđisio!..

Ēr dēdlē kontēna savēm nosēšīpsuojē:

– Va, kāp gerā, ka tik vēina karta par nedielē ronkas teplauno! Būtomēt atvažiavē rītuo dēina, rasint jau būčīuo ēr nebtoriejusi...

Bet, ka spierē i spuotkieli prigronđiusi puora šaukštu dounas īmaišala, Duomēcē pakielē galva ēr bova betēisonti „liekarstius“ jaunoujou, svetiū jau nebibova ni zvanēs.